

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

НАУКА. ОСВІТА. МОЛОДЬ

**Збірник матеріалів
XVI Всеукраїнської наукової конференції
студентів та молодих науковців
(Умань, 11 травня 2023 р.)**

**Умань
2023**

Збірник засновано в 2008 р.

Періодичність: раз на рік

Засновник: Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини.

Реєстраційне свідоцтво: КВ № 24770-14710Р від 31.03.2021 р.

Головний редактор:

Безлюдний О. І. – доктор педагогічних наук, професор Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Заступник головного редактора:

Годованюк Т. Л. – доктор педагогічних наук, професор Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Відповідальний секретар:

Руденко В. М. – начальник редакційного відділу Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Члени редакційної колегії:

Балдинюк О. Д. – кандидат педагогічних наук, доцент Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Браславська О. В. – доктор педагогічних наук, професор Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Григоренко Т. В. – доктор педагогічних наук, доцент Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Коваленко А. С. – кандидат педагогічних наук, доцент Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Коломієць Н. А. – кандидат педагогічних наук, доцент Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Мельник О. С. – кандидат технічних наук, доцент Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Мельникова О. М. – кандидат педагогічних наук, доцент Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Опацький І. Ю. – кандидат історичних наук, доцент Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Осадченко Т. М. – кандидат педагогічних наук, доцент Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Тягай І. М. – кандидат педагогічних наук, доцент Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Чвертко Л. А. – кандидат економічних наук, доцент Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Рекомендовано до друку Вченою радою

Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

(протокол № 15 від 23 травня 2023 р.)

НЗ4 Наука. Освіта. Молодь : зб. матеріалів XVI Всеукр. наук. конф. студентів та молодих науковців (Умань, 11 травня 2023 р.) / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; за ред. О. І. Безлюдного ; [редкол.: О. Д. Балдинюк, О. В. Браславська, Т. В. Григоренко та ін.]. – Умань : Візаві, 2023. – 414 с.

До збірника увійшли матеріали XVI Всеукраїнської наукової конференції студентів та молодих науковців «Наука. Освіта. Молодь», яка відбулася на базі Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини 11 травня 2023 року.

УДК 378.147.091.33-028.42(06)

Відповідальність за достовірність поданої інформації (зміст, точність цитат, прізвищ, дат тощо), а також за дотримання академічної доброчесності у своїх матеріалах несуть автори публікацій.

© Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, 2023

ЗМІСТ

Вікторія Абовян, Анна Яковлева Мовні новотвори в сьогоденні українців	14
Володимир Ареп'єв Застосування інтерактивних технологій у фаховій підготовці студентів закладів професійно-технічної освіти	17
Olena Atamanenko Expansion and Functioning of Transnational Corporations in the Ukrainian Market	20
Наталія Баданюк Адренергічний вплив на клітини імунної системи	22
Любов Байдюк Використання англомовних інтернет-ресурсів для вивчення англійської мови у початковій школі	25
Дмитро Березюк Характеристика основних цінностей фізичної культури учнів початкової школи	28
Віталій Белоліпцев, Назарій Коляда Соціально-психологічна реабілітація молоді в сучасних умовах	31
Каріна Білега Особливості застосування гейміфікації як засобу навчання учнів	34
Вікторія Білоус Вдосконалення обліку та контролю власного капіталу публічних акціонерних товариств в сучасних умовах господарювання	36
Дар'я Більська Теоретична сутність поняття «основні засоби»	39
Анастасія Благополучна Преміум шоколад із вина як продукт безвідходних технологій	41
Вероніка Бондар Джохар Дудаєв – як уособлення свободи	43
Катерина Бондаренко Шляхи організації корекційно-логопедичного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в умовах закладу дошкільної освіти з інклюзивною формою навчання	45
Ірина Борушко Педагогічний артистизм як професійна компетентність музиканта-педагога	48

Катерина Броїло Економічне становище України в умовах війни	51
Саміра Бучок Французьке просвітництво XVIII ст. та його вплив на західно-європейську культуру	53
Юлія Варивода Соціальна реабілітація дітей та молоді з особливими освітніми потребами: міждисциплінарний підхід	56
Дарина Васильєва Освітні втрати з математики в учнів	58
Олена Виноградова, Вікторія Чіка Дослідження взаємодії рослин видів родин Ariaceae, Alliaceae, Poaceae та Fabaceae	60
Дарія Возносименко Підготовка майбутніх учителів математики до оцінювання навчальних досягнень учнів за допомогою онлайн інструментів	64
Світлана Волощинська Значення демонстраційного досліду на заняттях з хімії	66
Дар'я Ворона Відбиток проблем суспільства на психологічному здоров'ї особистості	68
Дар'я Ворона Спеціальна фізична підготовка поліцейських	70
Зоряна Герасимюк Блоки 3. Дьєнеша як інноваційна технологія формування логіко-математичної компетентності	73
Марія Гірняк Використання цеглинок LEGO у корекційно-розвивальній роботі в інклюзивному класі	76
Іван Глушенко Підготовка бакалаврів фінансово-економічного профілю в умовах змішаного навчання	79
Катерина Гноєва «Заручена з нацією»: королева Англії Єлизавета I	81
Катерина Гноєва Протиборство в інформаційному просторі Росії та України	83
Катерина Гноєва Микола Міхновський – речник українського націоналізму	88

Віктор Гонца	
Імажоніми як периферійний ономастичний сектор	91
Наталія Гончарук	
Формування національної гідності на уроках англійської мови з використанням відеоматеріалів	94
Тетяна Гуменюк	
Концепція творчості у психоаналізі З. Фрейда	97
Дар'я Данилко	
Марія Конопницька (1842–1910) – польська дитяча письменниця	100
Сергій Декарчук	
Використання цифрових лабораторних комплексів як навчальних засобів в системі шкільного фізичного експерименту	102
Victor Demchenko	
Author's idiosyncrasies of A. Christie's novels	104
Андрій Дроздовський	
Формування елементів урожайності зерна кукурудзи за різних попередників у зоні Західного Лісостепу України	107
Віталій Друганов	
Згадки слова «Русь» до 862 року	109
Віталій Дубовик	
Електронний посібник як ефективний засіб організації самостійної роботи з лінійної алгебри студентів педагогічних університетів	113
Надія Дудар	
Концепт кохання в поезіях Джорджа Гордона Байрона	115
Людмила Єдіна	
«Демонічний віце-командир» – Хідзіката Тосідзо	119
Дар'я Жума	
Формування культури спілкування у дітей старшого дошкільного віку за допомогою гри	122
Тетяна Журавко	
Ігри під час війни для дітей дошкільного віку	125
Ростислав Залізник	
Психолого-педагогічні аспекти формування умінь і навичок здобувачів освіти закладів професійно-технічної освіти	126
Юлія Зінченко	
Впровадження наскрізної лінії «підприємливість та фінансова грамотність» на уроках математики	128

Євгенія Іванченко Жінки – лауреати Нобелівської премії з фізики	130
Володимир Івашкевич Розвиток музичних здібностей школярів молодших класів Нової української школи засобами хорового виконавства	133
Олег Кабашній Особливості структури вольових якостей	135
Анна Калініна Використання web-додатків для навчання молодших школярів	137
Олег Карпанець Церковнопарафіяльні школи на Правобережжі в другій половині XIX ст.	139
Сергій Кірдан Вплив водорозчинних та жиророзчинних вітамінів на метабомізм організму людини	141
Сніжана Коваленко Орнітоморфні образи у «Слові про Ігорів похід»	144
Іван Ковалець Способи перекладу інтернет-неологізмів	147
Катерина Коваль Початковий етап роботи у класі сольного співу	149
Максим Ковтанюк Переваги використання мобільних ігрових симуляторів під час вивчення основ програмування	152
Світлана Козловська Педагогічні аспекти у спорті та фізичному вихованні	154
Мар'яна Коник Соціальні мережі як ефективний чинник комунікації у бізнесі	157
Ольга Корнєєва Стратегічний маркетинг на підприємствах сфери послуг	159
Ольга Корнєєва Важливість створення особистого бренду	161
Дмитро Короташ Підприємництво у військовий час	163
Олена Кочубей Сутність гуманітаризації хімічної освіти	165

Тетяна Кривенко Проблеми обліку доходів, витрат та фінансових результатів вітчизняних сільськогосподарських підприємств в умовах викликів середовища	168
Інна Криворучко Вебресурси для пошуку якісних та безкоштовних зображень	171
Інна Криворучко, Дмитро Криворучко Формування дослідницької компетентності учнів: міжнародний та вітчизняний досвід	174
Інна Криворучко, Наталя Поперечна Вебресурси для створення хмари слів	175
Андрій Кунах Використання інформаційно-комунікаційних технологій на уроках географії як один із засобів розвитку творчої особистості учня	178
Анна Кучеренко Унікальність петриківського розпису як духовного надбання українського народу	180
Леонід Лазебний Технологічні особливості застосування будівель на воді	183
Вікторія Левченко Сучасні методи роботи музичного керівника у закладах дошкільної освіти	186
Андрій Литвин Розвиток професійної компетентності майбутніх педагогів через використання інтерактивних технологій в процесі навчання	189
Леся Лісова Прояв художньо-образного мислення особистості при сприйнятті творів мистецтва	191
Ольга Логінова Напрями та інструменти державної політики розвитку малого підприємництва	193
Іван Лопатко Google Meet, як засіб організації занять у дистанційному форматі	195
Alina Lopushenko Integrating Information and Communication Technologies to Enhance Students' Motivation in English Language Learning: Theory Overview	197

Аліна Лопушенко Плагіат в університетському середовищі: аналіз стану проблеми в академічній спільноті Австралії	200
Лія Лукіна Використання дистанційних освітніх технологій у вивченні польської мови	203
Інна Лукіяничук Застосування інфокомунікаційних технологій у процесі вивчення гуманітарних дисциплін	206
Ярослав Ляховський Інтегративні заняття, як засіб формування мотивів школярів до вивчення хімії	209
Аліна Мазур Сутність технології проблемного навчання та її застосування в навчанні	211
Юлія Мазуренко Значення народних рухливих ігор у фізичному вихованні старших дошкільників	212
Вікторія Майданюк Формування національної свідомості як наукова проблема	214
Дмитро Максютя Комп'ютерна гра «життя» як засіб вивчення явища самоорганізації живих систем	217
Марія Марченко Розвиток творчого мислення майбутніх учителів музичного мистецтва на заняттях «хорового диригування»	219
Оксана Мащак Продуктивні види діяльності як засіб формування логіко-математичної компетентності дітей молодшого дошкільного віку	221
Віктор Мельник Проблеми інноваційного розвитку України	225
Людмила Мельник Можливості арт-терапії в подоланні психотравми	227
Валерія Мирончук Поняття про мінеральні добрива, проблематика та їх характеристика	229

Наталія Михайліченко Спільна власність членів сім'ї: історичний аспект та загальна характеристика законодавства	232
Марія Моторна Організація волонтерської роботи майбутніх соціальних працівників в умовах ЗВО	236
Ілля Музика Яку небезпеку можуть нести підприємства промислового птахівництва під час воєнного стану	239
Анастасія Муравей Присвоєння кадастрових номерів	242
Марина Нагірняк Управління професійним розвитком персоналу організації	244
Надія Нагорна Розвиток потенціалу особистості в сфері соціального підприємництва: освітні можливості	247
Руслана Назаревич Педагогічні аспекти формування соціальної компетентності дошкільників в закладі дошкільної освіти	250
Вікторія Никитенко Глобальна цивілізація XXI ст.: занепад чи відродження?	253
Марія Новіцька, Людмила Озерова Особливості формування цифрової компетентності у майбутніх фахівців як шлях до професійного росту	257
Тетяна Осадченко Використання контрольних вправ при визначенні рівня фізичної підготовленості школярів	259
Владислав Парахненко Оцінка адаптаційного потенціалу <i>Ambrosia Polinelifolia</i> L. в умовах Правобережного Лісостепу України	263
Олександр Підгорний Формування цілісної природничо-наукової картини світу у майбутніх учителів природничих наук	265
Людмила Пісецька Особливості економічного розвитку Польщі (кінець 80-х – початок 90-х років XX століття)	267
Світлана Плахотна Драма-феєрія Лесі Українки «Лісова пісня»: образ матері	269

Ганна Подуфала Новітні методи навчання іноземної мови для молодших школярів: від традиційних підходів до сучасних інновацій	272
Катерина Полив'яна Особливості нестандартних уроків англійської мови для здобувачів базової середньої освіти	275
Інна Поліщук Роль теорії ймовірностей крізь роки її розвитку	277
Наталія Поліщук Волонтерська діяльність як ресурс формування здоров'язбережувальної компетентності студентської молоді	280
Богдан Пономаренко Причини та передумови Башкирського повстання 1755 року як приклад колоніальної політики Російської імперії	282
Крістіна Попова Кишкові паразитарні інвазії та боротьба з ними в притулку для собак	286
Дар'я Потелешенко Компетентнісний підхід у навчанні математики згідно концепції НУШ	289
Юлія Присяжнюк Олександр Мурашко – фундатор нового українського малярства ХХ століття	291
Шіа Prytula Occasional Transformations of English Substantive, Adverbial and Verbal Phraseological Units	295
Анастасія Романова Привернення уваги до проблеми забруднення повітря засобами мистецтва	297
Анна Руда Особливості використання дидактичних ігор на уроках у початковій школі	299
Ангеліна Рудик Тайм-менеджмент як механізм удосконалення професійної діяльності директора закладу дошкільної освіти	300
Наталія Сажінова, Сніжана Коваленко Неологізми медіапростору України після повномасштабного вторгнення	303

Наталія Самарук Використання інструментарію Moodle в навчальному процесі	307
Анастасія Санівська Міфологеми у «Слові о полку Ігоревім»	310
Дмитро Саранюк Деякі аспекти організації студентського наукового гуртка	313
Людмила Семко Внесок Кіровоградського музичного фахового коледжу у розвиток професійної баянно-акордеонної освіти на теренах України	315
Максим Сєверський Застосування трансформації антонімічної субституції в процесі перекладу художнього твору	317
Вікторія Сліпенко Основні форми та методи забезпечення розвитку підприємницької компетентності учнів в закладах середньої освіти США	319
Діана Слободянюк Особливості українського інтернет-змі «телекритика», основне тематичне спрямування, мова, стиль	323
Діана Слободянюк Фразеологія творів Василя Шкляра: функціонально-семантична характеристика	325
Олена Смаліцька Роль емоцій у міжособистісному спілкуванні	330
Максим Снітковський Рекламний SEO-текст як структурна одиниця веб-сайту	332
Марина Солтусенко Формування графічної грамотності в молодших школярів на уроках інтегрованого курсу «Дизайн та технології»	334
Юлія Танасійчук Теоретичні основи підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у професійній діяльності	335
Єлизавета Тарапата Теоретичні засади формування граматичної компетенції майбутніх учителів української мови і літератури	339

Анна Татарова, Анастасія Татарова Вплив бойового стресу на психологічний стан особистості військовослужбовця	342
Любов Тігова Добір сервісів для забезпечення технічної підтримки написання наукової публікації	345
Дмитро Ткаченко Рональд Рейган – від актора до президента	347
Ірина Тягай Використання технологій дистанційного навчання у фаховій підготовці вчителя математики	350
Анна Усата Теоретичні засади особистісного розвитку дітей дошкільного віку в умовах особистісно орієнтованого підходу	352
Валерія Федорова Розвиток дитячої літератури в Україні	354
Юлія Хапко Використання демонстрацій на уроках фізики (10 клас) під час вивчення теми молекулярної фізики в закладі загальної середньої освіти (ліцеї)	357
Григорій Хомяк Спортивні команди як модель включення особистості в індивідуальну та командну копінг-поведінку	360
Катерина Хрипун Деякі аспекти ставлення студентів закладу вищої освіти до дистанційного навчання	363
Яна Чернятинська Педагогічний експеримент як засіб підвищення якості освіти	365
Вадим Чичук Змішане навчання як форма сучасної підготовки майбутніх бакалаврів з професійної освіти	367
Анна Шарпіло Особливості впровадження політики академічної доброчесності в університетах Австралії	370
Вероніка Шарук Розвиток комунікативних навичок на уроках іноземної мови	374
Анна Шауренко Особливості «оксамитової революції» в Чехословаччині	378

Оксана Шкуратюк Соціалізація молодших школярів з мовленнєвими порушеннями в закладах загальної середньої освіти	380
Світлана Шмиг Символіка звуку у поетиці М. Драй-Хмари	383
Христина Шпак Формування екологічної компетентності здобувачів початкової освіти	386
Вініамін Щербак Стратегія, як система довгострокових цілей діяльності підприємства	389
Ольга Яковець Тюркський слід в історії українського козацтва	391
Владислав Ямковенко, Любов Тітова Сервіси для роботи з графічними зображеннями на базі штучного інтелекту	393
Богдан Яременко Проблема самотності в підлітковому віці	396
НАШІ АВТОРИ	399

*Інна Криворучко,
Дмитро Криворучко*

ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ: МІЖНАРОДНИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД

Розвиток дослідницької компетентності є важливим завданням сучасної освіти. Учні повинні мати можливість не лише засвоювати готові знання, але й досліджувати світ навколо себе, формулювати питання, вирішувати проблеми та знаходити нові знання.

Аналіз сучасних досліджень дозволив з'ясувати, що дослідницьку компетентність у різних аспектах розглядали у своїх наукових працях сучасні зарубіжні та вітчизняні учені, зокрема О. Антонова, О. Бабкова, О. Будник, О. Вашуленко, Ю. Волинець, S. Wongwanich, Т. Годованюк, М. Головань, О. Гриб'юк, О. Гринюк, О. Гнатюк, О. Дзябенко, М. Князян, Т. Махомета, О. Мерзликін, І. Мушеник, О. Попадич, С. Раков, D. Traiwicitkhun, І. Тягай, L. Udompong, О. Хоменко та інші [3].

Міжнародний досвід формування дослідницької компетентності різноманітний та цікавий. Його вивчення та переосмислення допомагає впровадити якісні методики, використання яких дозволить не лише інтенсифікувати формування однієї з ключових компетентностей учнів, але й покращити українську систему освіти в цілому.

Для прикладу, в освітній галузі Фінляндії основний акцент робиться на розвиток дослідницької компетентності та самодостатності учнів. Учні мають можливість обирати не лише об'єкт, який вони бажають вивчати, але і шлях його дослідження. Вчителі ж покликані допомогти учням розробити плани та здійснити власні дослідження, а також навчають розв'язувати проблеми та знаходити їх інноваційні рішення [1].

У США активно використовується методика «STEM-освіти» (Science, Technology, Engineering, and Mathematics), яка спрямована на розвиток дослідницької компетентності та техніко-технологічних здібностей учнів. У межах цієї методики проводяться різноманітні наукові проекти та дослідження, під час яких учні навчаються працювати з новітнім обладнанням та програмним забезпеченням [2].

Німецькі заклади освіти орієнтовані на практичний досвід. Учні мають змогу проводити дослідження у лабораторіях та на виробництвах, отримуючи цінний досвід та знання в реальному житті [5].

Українська освіта також орієнтується на розвиток творчих здібностей учнів та надання можливості реалізації власних та колективних досліджень. У закладах освіти проводяться науково-дослідницькі проекти, конкурси, організовуються учнівські гуртки на відповідні тематики тощо.

Одним із прикладів успішного втілення дослідницької компетентності є організація роботи Малої академії наук України, яка являє собою мережу шкільних та позашкільних наукових гуртків для талановитої молоді. МАН сприяє розвитку обдарувань та творчих здібностей учнів, формує у них

наукові знання та навички, розвиває критичне мислення та ініціативність [4].

Серед інших заходів гарно себе зарекомендував фестиваль науки під назвою «STEM-фест», який є платформою для презентації досягнень у галузі науки, техніки, інженерії та математики. У межах фестивалю систематично проводяться виставки, конференції, майстер-класи, демонстрації дослідів тощо.

Формування дослідницької компетентності учнів є важливим завданням сучасної освіти. Міжнародний та вітчизняний досвід показують, що існують різні методики та підходи щодо розвитку цієї компетентності. Однак, незалежно від методу, важливо забезпечити учням можливість досліджувати світ навколо себе, формулювати питання та вирішувати проблеми, що сприятиме розвитку їхньої творчості, критичного мислення та інноваційної думки. Крім того, важливим є розуміння того, що дослідницька компетентність – це навичка, яка надає учням можливість навчатися та досліджувати, як в безпосередньо у закладі освіти, так і в позашкільних закладах та в межах виконання особистих наукових проєктів.

У цілому, формування дослідницької компетентності учнів є важливим елементом сучасної освіти, що сприяє розвитку творчості та критичного мислення майбутніх поколінь, та дозволяє вирішувати складні проблеми в різних сферах життя.

Список використаних джерел

1. Корсак К. Освіта, суспільство, людина в XXI столітті: інтегрально-філософський аналіз : монографія. Київ-Ніжин, 2004. 221 с.
2. Корсак К. Освітній вибір для України-XXI – ноонауки чи STEAM? *STEM-освіта: стан впровадження та перспективи розвитку* : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 09–10 листоп. 2017 р. 2017. С. 52–56.
3. Криворучко І. І. Зміст поняття «дослідницька діяльність» у вітчизняній та зарубіжній літературі. *Наукові інновації та передові технології*. 2022. № 6(8). С. 174–183.
4. Мала академія наук України. JAS.Ukraine. URL: <https://man.gov.ua/>.
5. Особливості вищої освіти Німеччини. Освіта.UA. URL: https://osvita.ua/abroad/higher_school/germany/7602//.

*Інна Криворучко,
Наталія Поперечна*

ВЕБРЕСУРСИ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ХМАРИ СЛІВ

Використання хмари слів в освітньому процесі є досить корисним та актуальним інструментом для вчителів, за допомогою якого можна візуалізувати інформацію та організувати її в зручному форматі. Розглянемо способи використання хмари слів в освітньому процесі [3]: